

CYNGOR SIR CEREDIGION

Adroddiad i'r: Pwyllgor Gwasanaethau Democraataidd

Dyddiad: 15 Hydref 2021

Teitl: Adolygiad Etholiadol o Ffiniau'r Wardiau

Pwrpas yr Adroddiad: Tynnu sylw at y diwygiadau o ran Ffiniau'r Wardiau yng Ngheredigion, yr effaith ar Aelodaeth Pwyllgorau

Cefndir

Yn ddiweddar roedd Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru wedi cynnal arolwg o'r trefniadau etholiadol yng Ngheredigion yn unol â Deddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013, gan gyhoeddi ei Argymhellion Terfynol ar 31 Mai 2019.

Cynigiodd y Comisiwn gyngor o 38 aelod, sef gostyngiad o'r 42 aelod presennol, gyda chyfartaledd sirol o 1,384 o etholwyr am bob aelod. Hefyd argymhellodd fod 34 o wardiau etholiadol, sef gostyngiad o'r 40 o wardiau a geir ar hyn o bryd. Mae'r wardiau diwygiedig yn ganlyniad i greu pedair ward etholiadol gyda bob o ddau aelod, sef Aberporth a'r Ferwig, Aberystwyth Morfa a Glais, Aberystwyth Penparcau, a Beulah a Llangoedmor; hefyd cyfuno rhan o gymuned ward ynghyd â'i chymuned gyfagos. Gwelir y rhaniadau cymunedol hyn yng nghymunedau Dyffryn Arth, Llandysul a Nantcwnlle.

Ar 14 Medi 2021, derbyniodd y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol argymhellion Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru gydag addasiadau mewn perthynas â Sir Ceredigion, i'w rhoi ar waith ar gyfer etholiadau llywodraeth leol 2022. Mae disgwyl y fersiwn derfynol gytunedig cyn bo hir, ar ôl ymdrin ag ambell i eitem fach sy'n weddill parthed enwau wardiau.

Gellir bwrw golwg ar y manylion llawn yn yr 'Adroddiad Argymhellion Terfynol' sydd ar gael ar-lein:

https://cfdl.llyw.cymru/sites/ldbc/files/review/Ceredigion%20Adroddiad%20Argymhellion%20Terfynol%201_0.pdf

Y camau nesaf:

Bydd gwaith yn mynd rhagddo dros y misoedd nesaf i baratoi ar gyfer yr Etholiadau Llywodraeth Leol ym mis Mai y flwyddyn nesaf. Datblygir strategaeth gyfathrebu i sicrhau bod y trigolion yn ymwybodol o'r newidiadau a fydd yn cael effaith arnynt. Sefydlwyd grŵp Gorchwyl a Gorffen i gynnal adolygiad llawn o faint ac aelodaeth holl bwyllgorau'r Cyngor er mwyn sicrhau fod cynrychiolaeth briodol o ganlyniad i'r cwtogi yn nifer y Cynghorwyr. Cyfarfu'r grŵp am y tro cyntaf ar 29 Medi, ac rydym yn anelu at gyflwyno argymhellion y grŵp hwn i'r Cyngor ddim hwyrach na mis Rhagfyr eleni.

Argymhellion: Bod y Pwyllgor yn nodi'r cynllun gweithredu yn y camau nesaf uchod;

Atodiadau: A: Datganiad Ysgrifenedig – Penderfyniad ar y Trefniadau Etholiadol, 12 Awst 2021

Dogfennau cefndirol: ‘Adroddiad Argymhellion Terfynol’ Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru:
https://cffdl.llyw.cymru/sites/ldbc/files/review/Ceredigion%20Adroddiad%20Argymhellion%20Terfynol%201_0.pdf

Enw: Lowri Edwards
Teitl swydd: Swyddog Arweiniol Corfforaethol Gwasanaethau
Democratiaidd
Dyddiad: 06.10.2021

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LYWODRAETH CYMRU

TEITL Adolygiad o Ffiniau Etholiadol Awdurdodau Lleol – yr wybodaeth ddiweddaraf

DYDDIAD 12 Awst 2021

GAN Rebecca Evans AS, Y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol

Ar 16 Mehefin, ysgrifennais at yr Aelodau i amlinellu sefyllfa bresennol y rhaglen o Adolygiadau Trefniadau Etholiadol sy'n mynd rhagddi. Nodais hefyd sut yr oeddwn yn bwriadu cyfathrebu fy mhenderfyniadau ynglŷn â phob ardal.

Roedd hyn yn cynnwys fy ymrwymiad i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau yn rheolaidd drwy ddatganiadau ysgrifenedig. Dyma'r pumed o'r diweddariadau hynny.

Ar 11 Awst, ysgrifennais at Arweinydd a Phrif Weithredwr Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful i gadarnhau fy mhenderfyniad i dderbyn argymhellion Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru gydag addasiadau, mewn perthynas â Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful.

Mae Adroddiad Argymhellion Terfynol Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru ar gyfer Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful ar gael [yma](#). Mae'r addasiadau i'r argymhellion hyn wedi'u nodi yn yr atodiad i'r datganiad hwn.

Yn ogystal, ysgrifennais at Arweinydd a Phrif Weithredwr Sir Ceredigion i gadarnhau fy mhenderfyniad i dderbyn argymhellion Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru gydag addasiadau, mewn perthynas â Sir Ceredigion.

Mae Adroddiad Argymhellion Terfynol Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru ar gyfer Sir Ceredigion ar gael [yma](#). Mae'r addasiadau i'r argymhellion hyn wedi'u nodi yn yr atodiad i'r datganiad hwn.

Bydd gwaith yn mynd rhagddo yn awr i roi'r penderfyniadau hyn ar waith drwy Orchymyn.

Bydd rhagor o wybodaeth yn cael ei darparu unwaith y byddaf wedi gwneud penderfyniadau ynglŷn ag ardaloedd eraill.

Caiff y datganiad hwn ei gyhoeddi yn ystod y toriad er mwyn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf

i'r Aelodau. Os bydd yr Aelodau eisiau imi wneud datganiad pellach neu ateb cwestiynau ynglŷn â hyn pan fydd y Senedd yn dychwelyd, byddwn yn hapus i wneud hynny.

Addasiadau a wnaed i Argymhellion Terfynol y Comisiwn ar gyfer trefniadau etholiadol yr ardaloedd canlynol.

Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful

- Cynigiodd y Comisiwn y dylid rhoi i ward etholiadol Parc yr enw Cymraeg Parc. Bydd yr enw Cymraeg Y Parc yn cael ei roi i'r ward etholiadol.
- Cynigiodd y Comisiwn na ddylid newid ward etholiadol Bedlinog. Bydd yr enw Cymraeg Bedlinog a Threlewis a'r enw Saesneg Bedlinog and Trelewis yn cael ei roi i'r ward etholiadol.

Sir Ceredigion

- Cynigiodd y Comisiwn y dylid rhoi i ward etholiadol Ceulanamaesmawr yr enw unigol Ceulanamaesmawr. Bydd yr enw unigol Ceulan a Maesmawr yn cael ei roi i'r ward etholiadol.
- Cynigiodd y Comisiwn y dylid rhoi i ward etholiadol Llanarth yr enw unigol Llanarth. Bydd yr enw unigol Llannarth yn cael ei roi i'r ward etholiadol.
- Cynigiodd y Comisiwn y dylid rhoi i ward etholiadol Aberporth a'r Ferwig yr enw Cymraeg Aberporth a'r Ferwig. Bydd yr enw Cymraeg Aber-porth a'r Ferwig yn cael ei roi i'r ward etholiadol.
- Cynigiodd y Comisiwn y dylid rhoi i ward etholiadol Gogledd Llandysul a Throedyraur yr enw Cymraeg Gogledd Llandysul a Throedyraur. Bydd yr enw Cymraeg Gogledd Llandysul a Throed-yr-aur yn cael ei roi i'r ward etholiadol.